Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

21 501-32 Landbouw- en Visserijraad

K **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 6 november 2026

De vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit[1] heeft schriftelijk overleg gevoerd met de minister en de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over **de Landbouw- en Visserijraad van 27 april 2026.** Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 30 juni 2026.
- De antwoordbrief van 6 november 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Wolf

[1] Samenstelling:
Van Aelst-Den Uijl (SP), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Fiers (PRO), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Van Gurp (PRO) (ondervoorzitter), Holterhues (ChristenUnie), Janssen-van Helvoort (PRO), Jaspers (BBB), Kanis (D66), Kemperman (FVD), Van Kesteren (PVV), Kluit (PRO), Van Knapen (BBB), Van der Linden (VVD), Van Meenen (D66), Nicolaï (PvdD), Oplaat (BBB) (voorzitter), Perin-Gopie (Volt), Rietkerk (CDA), Van Rooijen (50PLUS), Straus (VVD), Steenkamp (CDA), Thijssen (PRO), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), De Vries (SGP), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Den Haag, 30 juni 2026

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brieven van 15 april[2] en 11 mei 2026[3] waarin u, mede namens de staatssecretaris, de Kamer informeert over de agenda en de Nederlandse inbreng tijdens de Landbouw- en Visserijraad van 27 april 2026 en de uitkomsten van de Raad. Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de fractie van de **PVV** en het lid van de **Fractie-Visseren-Hamakers** een aantal vragen en opmerkingen. Het lid van de **Fractie-Van Gasteren** sluit zich aan bij de vragen van de PVV.

Vragen en opmerkingen door de leden van de fractie van de PVV

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van de Europese Unie, inclusief de GLB-gelden, verschuift steeds meer van voedselproductie naar het behalen van met name natuur- en klimaatdoelen. De regering conformeert zich met volle overgave aan die gestelde EU-doelen in tegenstelling tot andere lidstaten. De leden van de PVV-fractie vrezen dan ook voor de concurrentiepositie van Nederlandse boeren ten opzichte van de collega's uit andere lidstaten en die van buiten de EU.

Vraag 1
Kunt u aangeven welke risico's en consequenties dat heeft voor de Nederlandse agrarische sector, waaronder onze voedselzekerheid en onze concurrentiekracht?

Vraag 2
Kunt u aangeven wat Nederland onderneemt, dan wel gaat ondernemen, om onze innovatieve visserijtechnieken, waaronder de pulsvisserij, opnieuw bespreekbaar te maken in Brussel?

Vragen en opmerkingen door het lid van de Fractie-Visseren-Hamakers

Het lid van de Fractie-Visseren-Hamakers geeft aan met name geïnteresseerd te zijn in de onderhandelingen over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de Nederlandse inzet daarin. U schrijft dat Nederland heeft aangegeven een bredere ambitie te hebben om duurzame landbouw te bevorderen, waarbij de inkomenssteun een instrument in de toolbox van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid blijft.

Vraag 1
Kunt u aangeven of deze ambitie, voor het bevorderen van duurzame landbouw, door meer landen wordt gedeeld? Zo ja, welke?

Vraag 2
Welke resultaten verwacht u te kunnen bereiken bij het bevorderen van duurzame landbouw?

[2] *Kamerstukken I* 2025/26, 21 501-32, F.
[3] *Kamerstukken I* 2025/26, 21 501-32, H.

Vraag 3
Wat is uw streven voor de relatieve omvang van inkomenssteun binnen het GLB-budget (MFK-pijler 1) na 2027?

In de inbreng van Nederland worden ecosysteemdiensten en jonge boeren expliciet genoemd als prioriteiten voor extra investeringen en betalingen, maar dierwaardige veehouderij en dierenwelzijn worden niet genoemd.

Vraag 4
Bent u bereid om dierenwelzijns- en dierwaardigheidsmaatregelen alsnog als expliciete bestemming voor GLB-middelen in te brengen in het vervolg van de onderhandelingen?

Vraag 5
Bent u bereid te pleiten voor het verbinden van voorwaarden voor dierwaardige veehouderij aan specifieke GLB-instrumenten of deelfondsen, zodat het ontvangen van steun uit die instrumenten mede afhankelijk wordt van het voldoen aan dierenwelzijns- en dierwaardigheidsnormen?

Vraag 6
Kunt u aangeven op welke Raad (of Raden) Landbouw en Visserij de hierboven genoemde onderwerpen opnieuw op de agenda staan en bent u bereid de Eerste Kamer voorafgaand aan die Raad (of Raden) te informeren over de geactualiseerde Nederlandse inzet op deze punten?

De leden van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien uit naar de beantwoording van bovenstaande vragen en verzoeken u deze uiterlijk binnen vier weken na dagtekening van deze brief aan de Eerste Kamer aan te bieden.

G.J. Oplaat
Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

BRIEF VAN DE MINISTER EN DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2026

Hierbij zenden wij u de antwoorden op de vragen van de PVV en de Fractie-Visseren-Hamakers van de Eerste Kamer die zijn gesteld tijdens het schriftelijk overleg van 30 juni jl. over de Landbouw- en Visserijraad (hierna: de Raad) van 27 april 2026. Door een fout in de registratie van onze systemen worden deze nu pas aan de EK toegezonden, onze excuses daarvoor.

Vragen en opmerkingen door de leden van de fractie van de PVV

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van de Europese Unie, inclusief de GLB-gelden, verschuift steeds meer van voedselproductie naar het behalen van met name natuur- en klimaatdoelen. De regering conformeert zich met volle overgave aan die gestelde EU-doelen in tegenstelling tot andere lidstaten. De leden van de PVV-fractie vrezen dan ook voor de concurrentiepositie van Nederlandse boeren ten opzichte van de collega's uit andere lidstaten en die van buiten de EU.

Vraag 1
Kunt u aangeven welke risico's en consequenties dat heeft voor de Nederlandse agrarische sector, waaronder onze voedselzekerheid en onze concurrentiekracht?

Antwoord
Het kabinet zet in op voldoende groene maatregelen aangezien deze ook bijdragen aan het versterken van de voedselproductie en boereninkomens op de lange termijn. Hiervoor is het nodig dat productie kan plaatsvinden binnen de draagkracht van de omgeving. Het belonen van boeren voor het leveren van ecosysteemdiensten helpt hierbij en draagt bij aan de lange termijn voedselzekerheid en concurrentiepositie van Nederlandse boeren.

Vraag 2
Kunt u aangeven wat Nederland onderneemt, dan wel gaat ondernemen, om onze innovatieve visserijtechnieken, waaronder de pulsvisserij, opnieuw bespreekbaar te maken in Brussel?

Antwoord
Nederland onderneemt meerdere initiatieven om innovatieve visserijtechnieken en pulsvisserij in Brussel bespreekbaar te maken, waaronder in de Raad. Dit doet Nederland niet alleen in Brussel, maar ook richting andere lidstaten om het draagvlak voor innovatieve visserijtechnieken te vergroten. In het voorjaar van 2026 heeft Nederland het International Fisheries Innovation Symposium georganiseerd, waar meerdere lidstaten waren uitgenodigd en kennis hebben kunnen maken met de ontwikkelingen in Nederland op het gebied van innovatieve visserij. Daarnaast heeft de staatssecretaris in de zomer van 2026 een brief verstuurd naar de Eurocommissaris voor Visserij en Oceanen met voor Nederland belangrijke punten voor de aankomende Visie 2040 voor Visserij en Aquacultuur, waaronder innovatie en pulsvisserij.

Vragen en opmerkingen door het lid van de Fractie-Visseren-Hamakers

Het lid van de Fractie-Visseren-Hamakers geeft aan met name geïnteresseerd te zijn in de onderhandelingen over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de Nederlandse inzet daarin. U schrijft dat Nederland heeft aangegeven een bredere ambitie te hebben om duurzame landbouw te bevorderen, waarbij de inkomenssteun een instrument in de toolbox van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid blijft.

Vraag 1
Kunt u aangeven of deze ambitie, voor het bevorderen van duurzame landbouw, door meer landen wordt gedeeld? Zo ja, welke?

Antwoord
Het kabinet vindt het van belang dat wordt ingezet op de ontwikkeling van een duurzame en veerkrachtige landbouw, die beter voorbereid is op toenemende weersextremen, waaronder droogte. Daarom onderstreept Nederland in de Europese Unie (EU) het belang van inzet op klimaatadaptatie voor de ontwikkeling van een duurzame en veerkrachtige landbouwsector. Dit belang wordt door meerdere lidstaten gedeeld. Zuid-Europese lidstaten benadrukken daarbij in het bijzonder de weerbaarheid rond water. Enkele andere lidstaten zetten ook in op ecosysteemdiensten. Vanwege de vertrouwelijkheid van de onderhandelingen kunnen wij niet aangeven wat de positie is van specifieke lidstaten. Dit is aan hen om te communiceren.

Vraag 2
Welke resultaten verwacht u te kunnen bereiken bij het bevorderen van duurzame landbouw?

Antwoord
Het is van belang dat het toekomstig Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) wordt ingezet voor het bevorderen van een duurzame en veerkrachtige landbouw die bijdraagt aan het concurrentievermogen van de agrarische sector in Nederland en die beter is voorbereid op de toenemende weersextremen, waaronder droogte. Met een toekomstig GLB waarin voldoende groene maatregelen worden gewaarborgd, kan de agrarische sector in Nederland zich inzetten voor doelen gerelateerd aan klimaat, bodem, lucht, water en biodiversiteit, die ook bijdragen aan het verbeteren van de weerbaarheid en klimaatadaptatie op bedrijfsniveau. Daarnaast heeft Nederland zich in de afgelopen onderhandelingen meermaals ingezet voor voldoende gemeenschappelijke ambitie hierop in het GLB.

Vraag 3
Wat is uw streven voor de relatieve omvang van inkomenssteun binnen het GLB-budget (MFK-pijler 1) na 2027?

Antwoord
Het kabinet streeft naar een toekomstig GLB met voldoende ambitie voor de groene doelen en voor maatregelen die bijdragen aan innovatie en generatievernieuwing. Tijdens de planfase van het hoofdstuk Landbouw en Plattelandsontwikkeling in het Nationaal en Regionaal Partnerschapsplan (NRPP) zal deze prioritering verder worden uitgewerkt. Op basis daarvan wordt bepaald hoe hoog de exacte inkomenssteun zal zijn.

In de inbreng van Nederland worden ecosysteemdiensten en jonge boeren expliciet genoemd als prioriteiten voor extra investeringen en betalingen, maar dierwaardige veehouderij en dierenwelzijn worden niet genoemd.

Vraag 4
Bent u bereid om dierenwelzijns- en dierwaardigheidsmaatregelen alsnog als expliciete bestemming voor GLB-middelen in te brengen in het vervolg van de onderhandelingen?

Antwoord
In de onderhandelingen die de afgelopen maanden hebben plaatsgevonden, heeft Nederland zich meermaals ingezet voor het verbinden van dierenwelzijn aan het uitkeren van GLB-middelen. Op dit moment is er een gedeeltelijke algemene oriëntatie bereikt op de GLB-verordening waarmee duidelijk is geworden dat deze inzet deels succesvol is geweest.

Vraag 5

Bent u bereid te pleiten voor het verbinden van voorwaarden voor dierwaardige veehouderij aan specifieke GLB-instrumenten of deelfondsen, zodat het ontvangen van steun uit die instrumenten mede afhankelijk wordt van het voldoen aan dierenwelzijns- en dierwaardigheidsnormen?

Antwoord
In de onderhandelingen die de afgelopen maanden hebben plaatsgevonden, heeft Nederland zich meermaals ingezet voor het verbinden van dierenwelzijn aan het uitkeren van GLB-middelen. Tijdens de planvorming voor de steun in Nederland zal dit voor het Nederlandse GLB verder worden uitgewerkt.

Vraag 6
Kunt u aangeven op welke Raad (of Raden) Landbouw en Visserij de hierboven genoemde onderwerpen opnieuw op de agenda staan en bent u bereid de Eerste Kamer voorafgaand aan die Raad (of Raden) te informeren over de geactualiseerde Nederlandse inzet op deze punten?

Antwoord
Tijdens de Raad van 26 oktober jl. is er een gedeeltelijke algemene oriëntatie bereikt op de GLB-verordening. Indien de eerdergenoemde onderwerpen opnieuw op de agenda van de Raad staan, wordt de Eerste Kamer over de Nederlandse inzet via de maandelijkse geannoteerde agenda geïnformeerd.

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Silvio P.A. Erkens
Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur